

Muzikoterapie u dětí s poruchou autistického spektra

PhDr. Markéta Gerlichová, Ph.D.^{1,2}, prof. Dr. Dr. Dr. Wolfgang Mastnak^{3,4}, MUDr. Martin Kučera^{5,6}

¹Klinika rehabilitačního lékařství 1. lékařské fakulta Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

²Muzikoterapeutická asociace České republiky CZMTA

³Hochschule für Musik und Theater, München

⁴Beijing Normal University BNU & University of Music and Performing Arts, Peking

⁵Ušní, nosní a krční ambulance – centrum léčby hlasových poruch v Rychnově nad Kněžnou

⁶Institut pro léčbu a výzkum poruch komunikace, s. r. o.

Cílem článku je rozšíření povědomí o oboru muzikoterapie, možnostech aplikací muzikoterapeutických přístupů, metod a technik u dětí s poruchou autistického spektra (PAS). Zahrnuje vývoj vědeckého poznání včetně aktuálních poznatků z výzkumu a praxe. V závěru nechybí konkrétní muzikoterapeutická cvičení.

Klíčová slova: muzikoterapie, autismus, dětská psychiatrie, použití hudby v terapii, senzomotorická integrace.

Music therapy for children with autism spectrum disorders

The aim of the article is to broaden the awareness of the field of music therapy and the possibilities of applying music therapy approaches, methods and techniques to children with autism spectrum disorder (ASD). It covers the development of scientific knowledge including current findings from research and practice. The article concludes with specific music therapy exercises.

Key words: music therapy, autism, child psychiatry, use of music in therapy, sensorimotor integration.

Úvod

Dětem, dospívajícím i dospělým s poruchou autistického spektra (PAS) může v komplexním rozvoji velmi prospět jak využití hudby v terapii, tak samotná muzikoterapie s jejími specifickými procesy. Nejlépe jsou prokazatelné pozitivní změny u této cílové skupiny v oblasti globálního rozvoje, snížení nežádoucích symptomů a integraci do společnosti. Hlavní muzikoterapeutické cíle jsou ve čtyřech oblastech: rozvoj smyslového vnímání, trénink kognitivních schopností (především pozornosti), rozvoj komunikace a podpora emoční regulace. Ve většině evropských zemích nechybí muzikoterapeut v interdisciplinárním terapeutickém týmu. Což díky kvalitnímu magisterskému studiu muzikoterapie na UPOL, při Ústavu speciálně pedagogických studií Pedagogické

fakulty, by již ani v ČR nemuselo být nedostupné. V závěru článku čtenář najde konkrétní postupy a cvičení, které nejlépe aplikuje muzikoterapeut. Avšak i jiný odborník v pomáhajících profesích, který absolvoval alespoň muzikoterapeutický kurz, může v rámci své profese provádět prvky muzikoterapie tak, aby přispěl k rozvoji dítěte s autismem. Muzikoterapeutické techniky samotné, ale i využití hudby v terapii aplikujeme primárně v oblasti zdravotnictví, mnohé techniky či prvky jsou ale velmi dobře využitelné jak v oblasti sociální péče, pedagogiky, tak v rodinných systémech.

Obor muzikoterapie

Hudba je velmi silné médium a působí na člověka bez ohledu na vzdělání, kulturu, vyznání, úroveň vědomí apod. Působení hudby na

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: Psychiatr. praxi. 2025;26(1):25-29

<https://10.36290/psy.2025.005>

Článek přijat redakcí: 13. 8. 2024

Článek přijat k tisku: 7. 11. 2024

PhDr. Markéta Gerlichová, Ph.D.

ikapus.muzikoterapie@gmail.com